

Марія Чабайовська, Наталія Омельченко, Світлана Кожушко

УКРАЇНСЬКА МОВА та ЧИТАННЯ

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
для 4 класу
закладів загальної середньої освіти**

Частина 1

Схвалено
для використання в освітньому процесі
експертною комісією
з педагогіки та методики початкової освіти

Тернопіль
Астон
2021

УДК 811.161.2(075.2)

Ч-12

Схвалено для використання в освітньому процесі
[рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти
від 4 червня 2021 року (протокол № 4)], № 2.0116-2021
у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам

Чабайовська М. І., Омельченко Н. М., Кожушко С. М.

Ч-12 Українська мова та читання. Робочий зошит для 4 класу закладів загальної середньої освіти. Частина 1 / М. І. Чабайовська, Н. М. Омельченко, С. М. Кожушко. — Тернопіль : Астон, 2021. — 68 с. : іл.
ISBN 978-966-308-819-8

Відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми початкової освіти колективу авторів під керівництвом Р. Б. Шияна

Рецензенти:

Вітюк В. В. — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Синільник В. В. — учитель початкових класів Академічного ліцею імені Володимира Мельника Обухівської міської ради Київської області, учитель вищої категорії, учитель-методист.

УДК 811.161.2(075.2)

ISBN 978-966-308-819-8

© Чабайовська М. І.,
Омельченко Н. М.,
Кожушко С. М., 2021
© ТзОВ «Видавництво Астон», 2021

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ
ДОСЛІДЖУЮ ФОНЕТИЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. З'єднай стрілочками слова із зображенням названих ними предметів та описом їх значення (міф «Перший хлібороб»).

Плуг

Чепіга

Ярмо

Борозна

Довга, рівна заглибина в землі, проведена плугом.

Рукоятка в плузі.

Сільськогосподарське знаряддя з широким металевим лемешем або диском для оранки.

Упряж для робочої великої рогатої худоби, зроблена з дерев'яних брусків, з'єднаних у вигляді рами, яку надівають на шию тварин.

❖ Підкресли в поданих реченнях двоскладові слова з наголошеним першим складом.

2. Склади і запиши план притчі «Князенко Ясен».

План

- ❖ Випиши із зачину притчі «Князенко Ясен» слова, у яких звуків більше, ніж букв. Побудуй звукову модель одного з вписаних слів.

3. Розшифруй анаграми. Запиши утворені слова. Визнач у них кількість звуків і букв.

НЕСЯ

ЛУМ'ЯПО

ДОРЕЩ

НЕВДЗИТЬ

ЛЯЖСКРУ

ЛЯЛГІ

- ❖ Уяви, що ти потрапив/потрапила в осінній ліс. Запиши свої враження від побаченого. Використовуй слова вправи. Добери заголовок.

ДОСЛІДЖУЮ ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

4. Прочитай пісню-небилицю*. Намалюй ілюстрацію до неї.

* * *

Танцювала риба з раком,
А петрушка з пастернаком,
А цибуля з часником,
Дівчинонька з козаком.

- ❖ Навіщо придумують небилиці?
- ❖ Створи власну небилицю.

5. Розкодуй слова. Для цього запиши кожен наступний літер за алфавітом (я→а). За твором Зірки Мензатюк «Великий бал» визнач, з якої мови вони запозичені. З'єднай стрілками.

ЛНГЯ	грецька	УНІТР
ЯОНРСНУ	латинська	ЛЯКЦБЯ
ПЬЙЖЯЙ	англійська	БЗЧЗБЯМІЯ
ФНІДІ	німецька	КИГДП
ГЯМНІ	французька	ЛДСПН
ЙЯМІЙТКЗ	українська	ЛЯСДЛЯСЗІЯ

* Небилиця — це прозовий, віршований або пісенний твір, у якому те, чого не могло бути насправді, видається за правду.

6. Випиши з української народної казки «Дідова дочка та бабина дочка» слова, що характеризують дідову дочку і бабину дочку.

Дідова дочка — _____

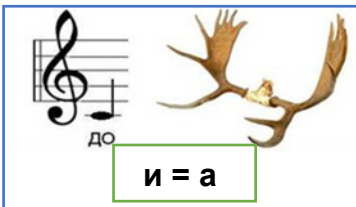
Бабина дочка — _____

- ❖ У якому значенні вони вжиті — прямому чи переносному?

7. Склади і запиши план першої частини української народної казки «Дідова дочка та бабина дочка».

План

8. Розгадай ребуси. До слів-відгадок добери і запиши синоніми.

- ❖ Знайди в тексті казки речення, у яких трапляються ці слова.

ДОСЛІДЖУЮ БУДОВУ СЛОВА

9. З'єднай стрілочками слова з описом їх значення.

Каганець —

Книші —

невеликі
круглі пиріжки
з начинкою.

невеличкий світильник, що
складається з ґнота й посуду,
до якого наливається олія чи гас.

10. Склади і запиши план другої частини української народної казки «Дідова дочка та бабина дочка».

План

11. Відшукай у клітинках 9 слів, розфарбуй їх.

а	п	р	и	к	а	з	к	а
м	а	л	я	р	й	к	ї	ь
д	с	к	е	ш	д	о	ю	к
у	й	с	х	і	д	л	я	н
м	х	а	т	к	а	о	р	и
к	в	ю	н	р	ч	с	л	ж
а	к	у	щ	и	к	о	є	к
е	т	л	з	і	щ	к	т	а
р	о	з	м	о	в	а	ш	ь

❖ Випиши ці слова, проаналізуй їх за будовою.

Handwriting practice lines consisting of a vertical red margin line on the left and several horizontal blue lines for writing.

12. Склади і запиши план третьої частини української народної казки «Дідова дочка та бабина дочка».

План

Handwriting practice lines consisting of a vertical red margin line on the left and several horizontal blue lines for writing.

13. Прочитай вірш Дмитра Білоуса «Як чергуються голосні».

В переливах слів ми раді
Відітнити тут одне;
Там, де і в закритім* складі,
У відкритім — о та е.
У закритім складі кінь,
У відкритому — коня.

Поміркуй над цим, прикинь —
Не поїдем навмання.
У закритім складі гість,
У відкритім — гостя жди.
У закритім складі шість,
У відкритому — шести.

На кінець тут приклад дам:
Лебідь — лебеда; обід — обода,
Невід — невода, чобіт — чобота...
А є й виняток: хобот — хобота.
А й ще сучасніший: робот — робота.

* **Закритим** називають склад, який закінчується на приголосний, а **відкритим** — на голосний.

❖ **Випиши пари слів із чергуванням голосних у коренях. Підкресли чергування.**

❖ **Самостійно підбери й запиши три іменники жіночого роду із чергуванням голосних у корені.**

14. Прочитай уривок з української народної казки «Котигорошко». Устав пропущені слова.

От знайшов він _____, посадив у _____.

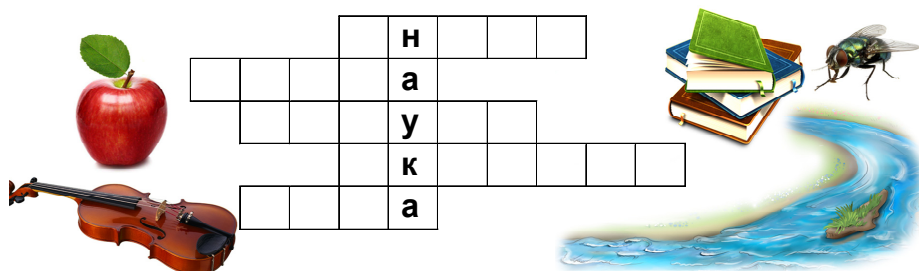
Дивиться — аж виріс величезний _____, а на

кущі — _____. Лише _____. А в ньому _____, теж одна, та не проста, а _____.

Дотягнувся _____ до стручка, зірвав його.

Випала _____ зі стручка, покотилася. _____ побіг за нею, схопив _____ рукою та _____. Із того часу й прозвали його _____.

15. Розгадай кросворд.

❖ Слова, записані в кросворді, зміни так, щоб у коренях відбулося чергування приголосного звуку. Утворені пари запиши.

Four sets of horizontal blue lines for writing, with a vertical red line on the left side.

16. Склади і запиши план другої частини української народної казки «Котигорошко».

План

Four sets of horizontal blue lines for writing, with a vertical red line on the left side.

17. Заміни словосполучення словами з префіксами *пре-* або *при-* і з'єднай утворені пари.

Дуже милий

прилягти

Ділянка біля школи

приморський

Лягти на кілька хвилин

премилий

Дуже мудрий

пришкільна

Край біля моря

премудрий

18. Постав кілька запитань до змісту української народної казки «Котигорошко». Запиши.

19. Від поданих слів за допомогою префіксів утвори однокореневі слова-антоніми та запиши їх парами.

З'єднати — _____

Під'їхати — _____

З'їхатися — _____

❖ З однією парою слів склади й запиши речення.